

Dezbateri, provocări pentru societățile noastre asupra unor probleme reale privind Educația Nouă

Fiecare participant va putea lua parte la 2 dezbateri

1. Urgența ecologică: cum să încurajăm angajamentul eco-cetățenilor?

Dacă descoperirea mediului face parte din fundamentele noastre, urgența ecologică, umană și socială redefinește așteptările noastre în materie de educație ecologică și ne reexaminează funcția educațională. Există programe, practici și materiale pentru a construi o educație și o cultură științifică și civică capabile să descifreze problemele puse în joc. Poate că niciodată nu a părut atât de important să se facă legătura între învățarea despre lumea fizică și chestiuni de geopolitică, solidaritate și "eco-cetățenie" globală. Cât de departe ar trebui să mergem în a-i ajuta pe copii să se simtă co-responsabili pentru ceea ce se întâmplă în viața lor de zi cu zi și în lume? Ce ipostaze ar trebui dezvoltate pentru a educa, a sensibiliza și a da mijloacele de acțiune copiilor care sunt acum pătrunși de o eco-anxietate ce traversează epoca noastră? În această "afacere a secolului", ce Educație nouă pentru o tranziție ecologică viabilă și dezirabilă?

2. Cum poate tehnologia digitală să servească și ea emancipării?

Societățile noastre devin din ce în ce mai digitalizate, iar acest lucru are, bineînțeles, repercusiuni asupra sistemelor educaționale. Tehnologia digitală are partea ei întunecată: poate fi purtătoare de obscurantism, poate servi capitalismului neînfrânat și poate face parte dintr-o societate de control. Dar poate, de asemenea, să promoveze schimbările. Cum putem lupta împotriva efectelor nocive pentru a promova acțiunea colectivă, învățarea și emanciparea? Aceasta se referă atât la practicile de lectură și scriere, cât și la dinamica relațională, precum și la accesibilitatea și producția de cunoștințe. Ce practici ale Educației Noi pot merge în această direcție?

3. Cum putem să-i primim pe copiii migranților și să-i considerăm o "bogăție"?

Migrația actuală este una dintre preocupările noastre. Deplasarea dinspre sud sau est spre nord sau vest... Care sunt motivele pentru aceste migrații adesea permanente? Nu este oare scandalos că în multe straturi ale societății, migranții nu sunt considerați ca "persoane", ci doar cei care vin să ne ia locurile de muncă? Nu cumva acest lucru jignește umanismul pe care îl susținem? Acest lucru are un efect asupra dreptului la educație al copiilor migranți. Cum îi putem însoți pe ei și pe familiile lor? Ce soluții pentru o recepție demnă de acest nume propunem? Aceste mișcări migratorii se află la răscrucea mai multor cauze. Ce ar trebui să facem și ce putem face, noi, actorii Educației Noi?

4. Cum ne putem îndrepta spre o "democrație culturală"?

În cadrul Noii Educații, problema culturii trebuie abordată din perspectiva diversității domeniilor de gândire și de acțiune pe care le atinge (științific, tehnic, literar, vizual, corporal, spațial etc.); a includerii/excluderii în modul de a da viață și de a comunica culturile pe care le purtăm. Cum putem evita o poziție de supraînălțare? Cum putem să privim acțiunea culturală dominantă? Nu se limitează oare prea des la simpla promovare a culturii elitelor, care ar trebui să fie accesibilă unui număr cât mai mare de oameni? Putem avea o ambiție mai largă și să facem din ea altceva decât o marfă ca oricare alta? Ce alternative putem construi? Cum putem dezvolta o "democrație culturală"?

5. Ce înseamnă să militezi pentru egalitatea de gen, în școli și în alte părți?

Relațiile sociale dintre femei și bărbați variază în funcție de societăți și de epoci, dar se bazează adesea pe inegalități în detrimentul femeilor în toate domeniile. Educația Nouă contribuie la transformarea societății prin conștientizarea relațiilor de dominație. Acest lucru necesită deconstrucția rolurilor masculine și feminine și a stereotipurilor sexiste. Acestea sunt vehiculate și legitimate pe scară largă în diferitele sfere ale societății: familie, mediu educațional, mass-media. Ce educație și ce instrumente ar trebui propuse pentru a le deconstrui și a permite emanciparea fetelor și a femeilor? Care este locul limbajului în acest sens? Și, ca profesioniști în educație, ce punem în aplicare pentru a ne deconstrui? Ce legături putem face cu alte forme de discriminare rasială și de clasă, care sunt adesea strâns legate între ele?

6. Ce loc pentru familii în interiorul și în afara școlii?

Cum se pot stabili relații constructive între profesioniști și familii, în limitele rolului fiecăruia, astfel încât cei din urmă să înțeleagă provocările instituțiilor, iar cei dintâi să le recunoască rolul educativ? Cum se poate stabili un climat de încredere între adulți în beneficiul proiectelor școlare ale copiilor? Să înțelegem mai bine ce își învață fiecare părinte pe copilul său de la naștere și cum îl ajută să crească? Explicarea a ce se învață la școală (făcând copiii să învețe cunoștințe complexe în mod colectiv) și ce se învață în alte medii (oferind cunoștințe non-formale sau informale)? Abordarea noțiunii de cooperare interprofesională între profesioniști, de coerență și complementaritate între diferitele locuri în care trăiește copilul? Să acordăm un loc limbajelor familiilor în procesul de dezvoltare a cunoștințelor?

7. Cum să-i facem pe oameni să înțeleagă mizele geopolitice?

Problemele geopolitice sunt printre cele mai sensibile subiecte de discuție. Exemplele sunt conflictele din lume, persistența colonialismului, a neocolonialismului. Aceste subiecte sunt deseori tratate într-un mod simplist și reductiv în mass-media de masă. Diferite forme de conspirație sunt răspândite prin intermediul rețelelor sociale, oferind o viziune distorsionată asupra lumii. Cum putem crește gradul de conștientizare a importanței problemelor geopolitice? Cum îi putem face pe cei din domeniu să înțeleagă aceste probleme și cum îi putem încuraja să le dezbată? Ce pregătire este necesară pentru abordări diferențiate ale realității (istorice, economice, sociale etc.) și ce metodologie este necesară pentru a înțelege o situație necunoscută și complexă? Cum putem construi puncte de vedere transversale prin intermediul unei cooperări internaționale consolidate în domeniul educației?

8. Care sunt propunerile Educației Noi pentru dezvoltarea unei culturi științifice?

Se subliniază importanța lecturii, a relației cu cuvântul scris și a producției de materiale scrise, dar cum rămâne cu științele? Ce cultură științifică pentru o nouă societate? Problemele științifice relevante din punct de vedere social sunt mai presante și mai fundamentale ca niciodată (climă, energie nucleară, produse farmaceutice, îngrășăminte și pesticide, alimente, nanotehnologii etc.). Deciziile cu adevărat democratice ale cetățenilor sunt imposibil de luat din cauza "ignoranței" științifice totale, deoarece atât de multe credințe și superstiții se dezvoltă din cauza lipsei de raționament rațional. Rolul experților, deși necesar, este ambiguu, iar emanciparea intelectuală este amenințată. Care sunt propunerile Educației Noi pentru dezvoltarea unei culturi științifice? Acest lucru este foarte diferit, dar complementar și la fel de indispensabil pentru o democrație ca și formarea oamenilor de știință.

9. Cum să nu fie drepturile copilului un simplu slogan?

Convenția internațională cu privire la drepturile copilului stabilește libertatea de exprimare, de informare, de asociere, de întrunire, de opinie, de conștiință și de religie. Cum ne putem asigura că aceste drepturi sunt recunoscute pentru toți, altfel nu sunt drepturi, ci doar privilegii? Ce cooperare este necesară între toți cei implicați în activități cu copiii pentru a oferi informații, resurse, spații și sprijin adaptat la nevoile tuturor copiilor și la dezvoltarea capacităților lor? Ce acțiuni și cercetări ar trebui

urmărite în cadrul mișcărilor Educației Noi, astfel încât în toate mediile educaționale să fie promovată și experimentată participarea copiilor și tinerilor și exercitarea libertăților lor? Cum putem acționa împreună pentru a împărtăși experiențe, a le analiza și a încerca altele noi?

10. Cum putem face față eșecului școlar, adesea fabricat chiar de școală?

Chestionarea eșecului școlar presupune punerea în discuție a criteriilor de succes școlar: succes, da, dar care? Cum sunt luate în considerare experiențele de viață și mediul de proveniență ale tinerilor? De ce pasajele către îngrijire medicală, către activități în afara mediului școlar, sunt prezentate în termeni de ruptura sau de abandon școlar? Care este locul învățării în afara școlii? Nu este oare utilizarea termenului "eșec școlar" un mod de a face fiecare elev responsabil pentru eșecul școlii, cu suferințele care pot urma? Nu este nevoie ca sistemul să producă eșecuri, sau chiar excluderi, pentru a-și legitima funcția de selecție? Cum putem să ne gândim la căi de succes care nu sunt standardizate în raport cu așteptările celor mai bune cursuri de învățământ superior? Pot valorile și practicile Educației Noi să propună o altă viziune a învățării pe tot parcursul vieții?

11. Cum să luptăm împotriva radicalismului când acesta înseamnă refuzul alterității?

Istoria și actualitatea ne oferă numeroase exemple de radicalism, dintre care unele au fost devastatoare în raport cu idealul de emancipare și solidaritate al Educației Noi. Încă de la apariția sa, aceasta a luptat împotriva tuturor formelor de interiorizare și de înrădăcinare identitară, a pledat pentru deschiderea către alteritate și schimburile între culturi și a insistat asupra practicării dezbaterii democratice și a cooperării sub toate formele sale. Astăzi, putem observa cu îngrijorare o creștere a radicalismelor care aduc intoleranță, discriminare, excludere și apeluri la violență simbolică sau fizică. Anumite poziții militante pot duce uneori la forme de dogmatism. Cum putem discerne și analiza aceste radicalisme diferite? Cum să reacționăm la comportamente individuale sau colective care se referă la o ideologie a refuzului celui alt? Cum putem gestiona denunțarea acestor ipostaze și cum putem promova principiile educabilității și deschiderii spre alteritate promovate de Noua Educație?

12. Emancipare pentru a acționa în democrație sau a acționa în democrație pentru a se emancipa?

Provocarea de a trăi într-o democrație este mare. Cum poate Educația Nouă să le permită tinerilor să participe la construcția democrației în curs de desfășurare? Asupra căror obiecte au putere de decizie? Practicile de cooperare permit întotdeauna învățarea democrației? Cautăm să promovăm o învățare a democrației reprezentative prin delegarea puterii sau oferim experiența democrației directe? Ce transformă Educația Nouă în materie de subiecte și instituții? De ce maniera este coerentă într-o lume haotică, amenințată de nerespectarea drepturilor omului și de războaie de multe feluri? Cum putem lucra, în orice moment și loc de învățare, asupra tensiunilor dintre libertatea individuală și alegerile colective, și cum putem accepta conflictul ca învățare despre dezbaterile democratice și alteritate?

13. Este posibilă o abordare universală a apărării drepturilor omului?

Pentru Educația Nouă, a face efective drepturile omului și drepturile copilului este un obiectiv care corespunde mizei și voinței sale. Cum pot acțiunile mișcărilor pentru Educația Nouă să consolideze instituțiile responsabile de aplicarea acestor drepturi la nivel internațional, național și regional? Cum se pot organiza pentru a desfășura o activitate de pledoarie concretă și permanentă în vederea creșterii eficienței acestor drepturi? Cum pot formula propuneri coerente și adaptate la situațiile foarte diferite care există în lume? Ce poate propune Educația Nouă ca o abordare pozitivă care să permită luarea în considerare și punerea în aplicare a modalităților de considerare a exercitării drepturilor individuale descrise în aceste declarații și a exercitării colective a acestor drepturi fundamentale?

14. Cum putem face din limbi un motor de emancipare și o punte între culturi?

Cum putem lucra împreună când nu vorbim aceeași limbă? Cum putem să ne înțelegem, să ne întâlnim și să dezvoltăm împreună gândire și acțiune dacă am învățat să vedem limbile ca pe niște bariere și nu ca pe niște punți? Ar trebui să regândim, din perspectiva unei pedagogii politice a egalității, practicile lingvistice de vorbire, dezbateri, scriere, cercetare și școală? Putem delega totul traducătorilor sau ne putem lipsi de ei? Educația Nouă și Educația Populară vor să fie interculturale. Ar trebui să se mulțumească cu o interculturalitate care ignoră relațiile interlingvistice? Se pare că există o nevoie urgentă de conștientizare a monolingvismului structural și ideologic al societăților noastre multilingve. Dacă am avea nevoie de mai multe limbi pentru a ne înțelege mai bine?

15. Care este relația dintre cercetare și mișcările educaționale?

Educația Nouă și pedagogiile care pretind că se bazează pe aceasta au făcut obiectul mai multor studii de cercetare de chestionat sub diferite puncte, ca de exemplu condițiile de acceptabilitate a acestora pentru practicieni, cercetători și decidenți politici. Cum le folosesc aceste diferite categorii de actori? Există diferențe, și dacă da, care sunt acestea, între cercetările efectuate de unii și de alții? Contribuie unele dintre ele mai bine decât altele la îmbunătățirea practicilor și din ce motive? Poate dinamica "Convergențe pentru noua educație" să construiască punți între toate aceste cercetări și în ce fel? Care ar putea fi relațiile dintre mișcările pedagogice și cercetarea "academică" pentru a servi mai bine scopurilor Educației Noi? Ce "instituții", existente sau care urmează să fie create, ar fi necesare pentru a asigura schimburile și partajarea între practicieni și cercetători?

16. Ce diversitate și coerență pentru formare?

Multe grupuri și mișcări care fac parte din "Convergences pour l'Education Nouvelle" sunt active în domeniul formării, unele pentru profesori și educatori, altele în domeniul educației populare pentru tineri și adulți, iar altele în direcția sindicatelor, asociațiilor, serviciilor publice, colectivităților teritoriale și întreprinderilor. Confruntarea pozițiilor noastre, a dispozitivelor, a alegerilor noastre temporale, confirmă preocuparea pentru diseminarea ideilor și concepțiilor noastre. Între demersul de autoconstrucție de tip GFEN, atelierile de creație sub diverse forme, vizitele la expoziții, festivaluri, întâlniri internaționale, seminarii etc., este vorba, într-adevăr, de transmiterea de cunoștințe. Cum să reflectăm împreună la coerența dintre "a spune" și "a face", un aspect la care mișcările pentru Educația Nouă sunt deosebit de sensibile și a cărui punere în aplicare este întotdeauna o provocare.

17. Educația tinerilor, formarea adulților în fața problemei analfabetismului?

Conștientă de problema analfabetismului și de aspectele actuale în raport cu tehnologia digitală, Educația Nouă, care este deja activă în o mie și una de moduri, se chestionează. Cum putem întâlni adulți și copii pentru a discuta despre dificultățile lor de comunicare (scrisă, orală, digitală), fără a le disocia de condițiile economice și sociale în care se află? În fața transformărilor care trebuie să se producă pentru a permite accesul tuturor la o formare emancipatoare, problema practicilor este esențială. Cum putem acționa în mod concret pentru a cunoaște și a face recunoscute culturile pe care aceste persoane le poartă? Cum putem chestiona școlile și centrele de formare cu privire la posibilitățile lor lipsă de reflecție în acest domeniu? Cu cine putem lucra asupra acestor întrebări, în fața logicii actuale a formării, care este din ce în ce mai mult condiționată de angajabilitate și de sortarea publicului într-o logică de piață?

18. Cum contribuie Noua Educație la construirea unei societăți incluzive?

Educația Nouă, care pledează pentru "a trăi și a învăța împreună" și pentru "o cultură împărtășită", se confruntă cu factori de discriminare de toate felurile. Numeroase acte, uneori sistematice, alteori asumate

de anumiți profesioniști, sunt reflectarea zilnică a alegerii de a include sau nu utilizatori sau subiecți, fie că sunt copii sau adulți. Atunci când se pune problema discriminării, fie că este vorba de discriminare de clasă, de rasă sau de gen, fie că este legată de disparități geografice, economice, sociale, culturale sau fizice, sau de concepții și credințe, cum acționează Educația Nouă ? Ce legături face între valorile și practicile din activitatea de zi cu zi și dorința de a include?

19. Cum poate fi revalorizat locul voluntariatului în organizațiile de Educație Nouă?

Acțiunile de recrutare a "voluntarilor" (monitori, participanți la schimburi între țări etc.) reprezintă o conștientizare a responsabilității personale și sociale față de alte ființe umane. Cum poate Educația Nouă să garanteze și să revendice recunoașterea acestor experiențe formative în programele de educație cetățenească, mai degrabă decât în programele de formare în tehnici utilizabile la locul de muncă? Cum putem scăpa de piața formării cu scop exclusiv profesional și cum putem continua și susține organizarea și recunoașterea spațiilor de colaborare civică pentru tineri? Cum putem revigora programele publice de formare pentru cetățenie - inclusiv pentru cetățenie internațională?

20. Convergențe pentru o nouă educație: o aventură în devenire.

Creată în iulie 2021, dinamica Convergențelor pentru Educația Nouă va lua formă concretă în cadrul acestei Bienale. În acest fel, răspundem provocării de a demonstra, prin puterea practicilor noastre, modernitatea ambițiilor noastre educaționale, sociale și culturale. Convergențe(s) a ales să accepte alte două provocări:

- Lansarea unei dinamici internaționale pentru secolul XXI, care să fie un ecou al principiilor fondatoare ale LEC din 1921, pentru a se deschide organizațiilor din toate țările care acționează zilnic în conformitate cu aceleași principii și valori.
- Este vorba de a recrea acest mare elan, această feroare fermă, această "artă a argumentării", pentru a reda lumii un nou farmec.

Suntem convinși că formarea unei alianțe este o necesitate politică majoră atunci când trebuie să luptăm împotriva mercantilizării educației, când pedagogiile propuse înrobesc și instrumentalizează mai mult decât promovează emanciparea, când concurența se află în centrul proceselor educaționale, în timp ce concepțiile noastre se bazează pe dimensiunile de cooperare, ajutor reciproc și educație activă. Cum putem, așadar, să dăm Convergenței(lor) amploarea politică necesară? În ce acțiuni, în ce proiecte ar trebui să ne angajăm? Ce perspective politice pentru acest elan comun? Ce probleme și ce mobilizare pentru mișcările noastre? Cum poate Educația Nouă, așa cum o concepem noi, să se distingă de pedagogiile care se doresc cu siguranță "alternative", "active" sau "centrate pe copil", dar care nu împărtășesc neapărat valorile noastre și care pot chiar, în unele locuri, să se refere la concepții dubioase sau sectare?